

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség.

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénz és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felcélós szerkesztő: **Dr. CZIFRAK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:

A Vendéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlér sora 50 fillér.

A modern javító-nevelés.

Mint minden téren, azonképpen a javító-nevelés terén is újabb- és újabb, helyesebb és helyesebb eszmék merülnek felszínre

Iskoláink belső élete, szervezete még mindig tilalomfákkal van tele A gyermek, gyermekifjú lépten-nyomon beleütközik a »nem szabad« jeléjébe. Mindenhol csak a nevelő akarata érvényesül, míg ellenben a gyermeké, gyermekifjúé béklyóba van verve. A szociális élet már felszabadította a rabszolgaságot, azonban az iskola rabi-gába hajtja a tanulót A gyermek lelke nem tud mindenoldaluan nyilatkozni; érzései, vágyai, ösztönei, képességei, tehetségei stb. bennfulladnak, a lélek rejtekeiben. A nevelő nincs tisztában a gyermek lelkületével. Innen van az, hogy az iskolából kikerülül egyén más irányban halad, mint az iskolában a kényszer hatása alatt. Csodálkoznak, hogy ez, vagy ama gyermek jól viselkedett az iskolában, az életben pedig ellenkezőjét cselekszi.

Ne feledjük, hogy ez a kényszer, rideg fegyelem, mellyel a gyermek megnyilatkozandó vágyait, ösztöneit, stb. elfojtjuk, számos lelki hibának, rendellenességnek, eredőjét képezi. Az elfojtott vágyak, ösztönök nem semmisülnek meg, hanem az öntudatlanban maradnak, oda süllyednek. Amikor szerét tehetik, mint a fa alvó rügyei, előtörnek, különböző fattyuhajtásokat hoznak, melyek többé kevésbé, avagy egészenben

eltorzítják az iskolában nevelt koronát, egyéniséget.

Minden vágnak bizonyos diszpozíciója van Minél jobban szorítják az öntudatlanba, annál kevesebb a kitörése s annál fokozottabb lelki hibára vezethet.

A modern javító-nevelés szakít a régi rabszolga-, kényszer-rendszerrel. Oly teret nyújt a gyermeknek, ahol lelke teljesen szabadon megnyilatkozhatik. Tehát nemcsak a jó, hanem egyuttal a rossz, hibás, rendellenes sajátosságok is kerülhetnek felszínre. Itt nincs erőszak és kényszer. A gyermek saját hajlama, belátása, izlése szerint cselekszik, mely cselekvést folyton nemesbítene. Eleinte megengedik, hogy a gyermek rosszat is tegyen, majd később, megnevesbült előrelátás, önérzet jóváteszi a hibát. Tehát nem tiltanak el semmit; a »nem szabad« jeléjé háttérbe van szorítva, mert tudják, hogy minél nagyobb a tilalmasság területe, annál több a lappangó, titkos vágy, mely minduntalan kifelé törekszik.

Míg ellenben a feltaalajba, illetve az öntudatba került hiba, rendellenesség a helyes diszpozíciók között megjavul, azokhoz alkalmazkodik. Az iskola erre törekszik, hogy az öntudatlanból felszivódó hiba mindenkoron a helyes diszpozíciók környezetben tartózkodjék. Így a nem tiltott dolgok idővel közömböseké válnak, elvesztik érdekességüket: a lappangó hibás vágyak megsemmisülnek. Ezek az iskolák a javító-nevelés terén nagyobb eredményeket érnek

el, mint a régi kerékvágásban mozgó iskolák, melyekben a rideg fegyelem, a drákói szigor, a pedagógus szeszélye számos vágyat fojt el a gyermek lelkében

Ezek az iskolák a hibás vágyak elfojtása révén valóságos gyűjtőfogházat létesítenek, ahol a kevésbé rossz, a hibás diszpozíciók is a teljes züllés lejtőjére kerülnek. A javítás súlypontja a hibás vágyak elfojtására irányul. De maga a gyermek sem szabadulhat meg a hibás vágyaktól, mert nincs annyi energiája, mint amennyi az egyre gyarapodó, erősödő hibás vágyak féktartásához szükséges. Ez az oka annak, hogy a javító-intézetekből kikerülül egyének tetemes %-a rendszerint a régi, bűnös ösvényre lép. Az intézeti kényszer alól kiszabadult vágyak valóságos vulkanikus erővel előtörnek; megsemmisítik az intézet által felépített védőgátakat.

Hallottam ellenvetéseket, melyek szerint a szabadnevelés nem jár mindig a kellő sikerrel. Kérdés, hogy ki itt a hibás? Minden bizonyul maga a pedagógus, aki teljesen szabad-teret enged a tanuló lelki megnyilatkozásainak, ami helyes is, de arról már megfeledez, hogy a felszínre került hibás vágyak a normális diszpozíciók körébe kerüljenek. Nincs közeg, amin keresztül a hibák leszűrődjenek s megtisztuljanak. Ilyenkor gyakran megesik, hogy a levezetett hibák bemocskolják a jó diszpozíciókat is.

TARCSA.

Csend.

Kicsike szobában, magasan, fent
Régenmult dalokat zokog a csend,
Altató halkán mélyül az alkony,
Árnyak nyulnak a dermedt falakon,
S lelkennek csendjét feketén esi be
A lappal süriűdő nyárvégi este.
Hónapos szobában, magasan, fent,
Fekete gondfátyolt tereget a csend.

S a csüggedés, mint óriás madár
Szédítő mélységek felett lóbal;
Kiegett agyamra bujkálva ront
A kiabáló, a holnap gond,
S lelken, a kiszáradt, vitzelen csöbör,
Nem menekülhet az alkonyi csöndből.
Hónapos szobában, magasan, fent
Bus, álmodat öröl közönnyel a csend.

S várom a sötét, dermesztő csendbe,
Ha valaki könyörüljön jönné,
Ha visszahívna az életutra
S forró meséket mesélne újra
De könnyet sírni nem jön velem senki

Lelkemet a csend lassan temetgeti.
Hónapos szobában, magasan, fent,
Siratott álmodat temetget a csend.

Darvas Oszkár.

Régi emlékeimből.

Egy budapesti tantó fogadtatása hegymagasi mester koromban.
Irtá: **Bertalan Vincze.**

Hegymagasi mester koromban az 1893. évben gabona termésem, mint mondani szokás: jól bevágot. Naplóm adatai szerint a mester és a templomtól bérelt földön 13 kereszt 12 kéve árpa, 19 kereszt buzám és 19 kereszt 13 kéve rozsom termett, ami 21 kévéjével számítva 52 kereszt 7 kéve termést tett ki, amiből levonva az arató és cseplő részt, feljegyzésem szerint 44 mérő eleséget adott.

Nagy szó volt az a hegymagasi mesternél, akinek mindössze csak négy hold földje volt, azért kellett a templom földjeiből bérelnem, hogy annál nagyobb legyen a belterjes gazdaságom, amelyben állatállományom: 4 tehénből, 3 üszű tinóból, 1 ókor tinóból, 24 libából, 60 tyukból, 40 rucából és 100 darab csibéből állt.

Sokat dolgoztam én és a feleségem, hogy Szegvárott szerzett adósságunkat törleszteni és ha lehet valamelyest szerezni is tudjunk. Volt bizony idő, mikor egész éjen át gyűjtöttem, a feleségem pedig naphosszat kapált. Takarmányt bagláztam és a harmadában nyert szénát villával raktam fel

lovag Freystedter Antal szigligeti majorjában herkelükön át a padlásra, a feleségem pedig a »mesterné asszony« fején hordta haza a zóldtakarmányt és . . . . no és? . . . . nem esett csorba a tekintélyünkön.

A nép szeretett és tisztelt bennünket.

Szeretett bennünket mint munkatársakat. Mert hisz nem csak úgy tanítottam, hanem valóra is váltva is voltattam, hogy a munka nem szegény. És ha természetesen aprópénz nem akadt a zsebemben, fogtam két tojást és azon vettem magamnak egy csomó dobányt a Kalán (Ulein) zsidónál.

Mert tessék tudni nagy pipás voltam. Ha kézi munka nélkül voltam avagy irtam, akkor hosszú, ha pedig paraszti munkával voltam elfoglalva, akkor rövidszáru pipából ergettem a bodor füstötök ott a Balaton mellette.

Hébe-korba vendégem is akadt, akit azután ellátunk télen sonkával, nyáron paprikás vagy kirántott csirkevel, salátával, turós-lejefőlös haluskával, no meg egy kis kollektált »Szentgyörgyhagyivél.

Augusztus hó első felében vettem az értesítést, hogy a tankönyveiről már akkormint Györfy János a jelenben székesfevárosi igazgatótanító, a régi világban Barabás György bátyáknál mellett Sárvárott tanulmányos kistanító akit írni munkásságom révén jöttem baráti viszonyba, augusztus hó 14-én több napi látogatásra megérkezik.

Ilyen messziről jövő és országosan ismert idegen atyafi még nem tisztelte meg önként becses látogatásával sem Szegváort, sem Hegymagasi-

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

A hibás vágyak, ösztönök, stb. levelezése s azok javítása nagy munkát és pedagógiai lélektani körültekintést követel. Természetes ennek keresztülteléhez csakis az egyénhez szabott (individualis) nevelés vezethet. Minden gyermeknél külön-külön meg kell állapítanunk a hiba minőségét, nagyságát, erejét, a gyógyítás és a gyógyulás időtartamát, a kezelést, a kórjóslatot stb.

Szabolovszky István.

A ház legnagyobb kincse.

Egykor egy római hölgynek tett látogatást barátínei viszonzóván, azoknak, midőn leghevesebb ékszerüket óhajtották látni, két szép, egészséges gyermeket mutatva meg, mondván: "Ezek az én legfőbb kincseim." A hölgyek, kik aranyat, gyémántot vártak, elámulnak a nyilatkozat s pirulva ismerték el a mutatott ékszerek határtalan elsőbbségét övéik felett.

Igaz is, hogy arany a gyermek; de olyan, mely meg mindenfélre föld- és kőreszekkel van vegyülve. Ha sikerült a szülőknek ezen föld- és kőreszeket az aranytól elválasztani, akkor örülhetnek, mert arany helyett tündöklő gyémántot nyertek.

De minél hevesebb valami, annál értéktelebbé válik; így a gyermek is a ház legnagyobb átka lehet. Ez állítás igazolására felesleges példákat felhozni, mert kiki tud arra eleget, lássuk inkább mi csoda okok azok, melyekből ez az átok ered s mi módon lehetne azokat megszüntetni.

Hallottam, nem tudom igaz-e, hogy van oly nép, melynek szokása fiatal embereit, mielőtt azok megházasodnának, megvizsgálni, vajjon képesek-e gyermekeket felnevelni, s há képtelenek, nősilniök nem szabad. Ez a szokás alkalmasint önnan eredhetett, hogy észrevették, hogy az említett szerencsétlenség oka egyenesen a szülőkben keresendő. És méltán, mert ha a szülők egyszer elmulasztották a jó alapot letenni, akkor még a legjobb tanító is a már meglevő alapot óvatosan — anélkül, hogy az idő előtt össze ne dőljön — csak tovább építheti, de újat a meglevő helyébe nem adhat.

Nincs tehát igaztalanabb vád, mint ha a gyermek erkölcsöttségéért s más egyéb hibáért a tanítót rójk meg, ki a legjobb esetben is, a gyermek zsellemi előhaladásáért számolhat.

Hogy azonban a gyermekek éppen az iskolában ragad a sok kivetni való, azt sem tagadjuk, ámde ennek is csak az az oka, hogy nem oly alappal mentek ki a házból, mely a külbehatásnak ellenállhatott volna.

Ebből nem azt akarjuk kihozni, mintha minden férjnek nevelőnek, minden nőnek nevelőnek

kellene lenni, mert hiszen igen jól tudjuk, mily ritka az igazi nevelő. Azt azonban megkívánjuk, hogy a férj atya, a nő pedig anyja legyen.

Ezt így értjük: a család korlátlan főnöke, de nem szarnoka, legyen az atya, hogy pedig valaki valahol első lehessen, kell, hogy minden tulajdonával felülmúlja áldrendeltjeit. Az atya legyen komoly, de nem komor; szírád, de nem tulszigorú; rendkedvelő, de nem tulkövetelő; egy szenvedélynek se legyen rabja: játékok, bort, helye életet kedvelő ne nősüljön soha. Az anyja legyen gyöngyöden szerető, de nem hályványzó; engedékeny, de nem gyenge, nehezítő, de nem könnyelmű; házias, de nem együgyű; beszédes, de nem csevegő; tartózkodó, de nem külön. É tulajdonok szerint az anyja legyen a házrendező, az atya a rendfenntartó; az anyja társalgó, az atya a tanító; az anyja a vagyon megtartója, az atya keresője; az anyja legyen gondoskodó, az atya parancsoló. Szóval a nő az éj, a férj a nappal; az a föld, ez a nap; amaz a tér, emez az idő.

Az ily szülők gyermekei kevés kivétellel engedelmisségekben, önmegadásban és bizalomban tántoríthatatlanok lesznek. Ezek azok az erények, melyeket minden gyermekbe hová-előbb be kell oltani, ha azt akarjuk, hogy belőle jó, hasznos honpolgár legyen. Az ily gyermeket — kellő ellenőrzés mellett — még a legerkölcstelenebb társaságba is bátran lehet ereszteni, mert utóljára és azzal az eredménnyel hagyja azt oda, mellyel az athenaei Perikles, ki valakitől kérdezte: "mi csoda társaságban tanulta jámborságát és erényét, így felelt: "A legromlottabb emberek közt." "Dehát hogyan lehet az? kérdé tovább az idegen. "Csak úgy — felelé nyugodtan — hogy mindig ellenkezőjét tettem annak, amit tőlük láttam."

H I R E K.

Kérelem!

Hosszu küzdelem után, melyben úgy anyagilag, mint szellemileg mindenki a maga részét kivette — sikerült végre elérnünk, hogy Muraszombatban a polgári fiúiskolát már f. év szeptember hó 1-én megnyitassuk. Felesleges volna újból és újból rámutatnunk, hogy ez a tény Muraszombat fejlődésére nézve mit jelent?

Egy új korszak, egy szebb biztató jövő hajnalhasadása ez!

Hála ezért legelső sorban Muraszombat község derék képviselőtestületének, mely hivatásának magaslátán állva kellőn tudta községének létevéért felgöngyi és nagy áldozatkészségével lehetővé tette ezen nagyjelentőségű kulturintézmény létesítését.

Most községünk lakosságára hárulik a nagy feladat, hogy ezen immár létesített iskola felvirágzását és jó hírnevét meg-alapozza.

Azért azon tiszteltteljes kérelemmel fordul az iskolázás községünk érdemes polgáraihoz, kesegkedjenek adott esetben az idegenből jelentkező tanulókat, ha csak lehet, ellátásra élvállalni és az ellátást a lehető legutjánosabb árban megszabni.

Tudjuk, hogy a jelen nehéz megélhetési viszonyok és általános drágaság közepette ez igazán nagy, megterhelő kérelem, de gondolják meg, hogy jó, nemes cselekedetről van szó, a mely gyümölcsét úgy községünknek, mint ennek minden lakosának közvetve és közvetlenül is bőven meg fogja hozni.

Nem szabad semmit elmulasztanunk, a mi az iskola fejlődését és benépesítését elő-mozdítja. Cselekedetieinkkel kell kifejezésre juttatnunk azon körülményt, hogy a jelentkező gyermekek Muraszombatban jó és aránylag jutányos ellátásban részesülnek majd.

Csak úgy tudjuk az idegen gyermekek ide vonzani, csak úgy tudjuk iskolánkat és községünket a szülők előtt kedvelté tenni!

Azon biztos reményben, hogy kérelmünk meghallgatásra talál, fogadják áldozatkészségükért már előre is hálás köszönetünket és hazafias üdvözetünket!

A muraszombati polgári fiú iskola iskolázáske:

PÓSFAY PONGRÁC S. K.
elnök.

Dr. SÖMEN LAJOS S. K. Dr. PRÁTER MIKLÓS S. K.
gondnok. jegyző.

Dr. CZIFRÁK JÁNOS S. K. Dr. GEIGER VILMOS S. K.
KOVÁTS ISTVÁN S. K. OSZTERER KÁROLY S. K.
Dr. SKRILEC MIHÁLY S. K. SZLEPEC JÁNOS S. K.
iskolázáskei tagok.

szeryeni mesteri hajlékomat. Mondottam is a feleségemnek: No Terka, úgy gondoskodjál, hogy rossz hírünket ne vigye szatálnaknak és vendégszeretietünknek. És mert borom már elfogyott, jó felakot szerettem be a »Szentjános« áldásosából, már csak azért is, mert János névre hallgat a pesti elemi iskolai tanár ur, illo tehát, hogy méltóképen fogadtassék.

Oszt megíztem a nagy eseményt a szüligeti, a lesence-istváni és nemefialti mestereknek, hogy változatosság kedvéért közösse tegyem a vendéglátást. Azután beszerettem magamnak 50 drb jöminőségű sárgalevelű rövid szivart és egy ujdöntött új pipát.

Ha a hegymagasi meser vendéget fogad, tegyen ki magáért — gondoltam magamban.

De hát voltaképpen ki is az a Györfly János?

Hát az kérem szeretettel jelenleg székesfővárosi igazgató-tanító, aki nem messze esett a gyümölcsfától, amely őt termette.

János barátunk Györfly István a székesfővármázas egykor ünnepeit, de mindenkor a magyar pedagógusok között ismert fia, aki mint az esztendőmi főelemi iskolai tanítója kegyeiben élt Hajnal Lajos kalocsai érseknek és Simos János esztendőmi herceg-prímásnak és szoros barát: kötelekben a nagy regényíróval, Jókával, a nagy szimivisszel, Lendvayval és többekkel, akik a hatvanas és hetvenes években ünnepeit hősei voltak a magyar írók és művészek gárdájának.

Maga is író, de kivált tankönyvíró, akinek népközpontjai könyvei millió számban forogtak köz-

kézen. Azonkívül kifogyhatan forrása a magyar adománknak és szójatekonnak, amik fölött kacarva hahotázta azok, akik hallgatták tösgyökeres magyarságukat előadott tréfiát és miegyebeket.

Édes anyja pedig Fordáki Róza esikországból származott gyönyörű nő, akit abban az időben a házikenyér sütés és a csiki káposzta elkészítés mesternőjévé avattak az akkori nagyaszonnyok. Ennek tanúságul szolgálhat az okmányok, amikkel kiüntetéséskép megajándékozták. Én is ettem volt sütejtéből és főtözből. De jó is volt ám!

Nos, János fiuk, mint mondám, nem messze esett a fájától, mert ő is tele van mosolyra, nevetésre ingerlő ötletekkel, finom élő szójatekokkal, adománkkal, mint volt az atya; a tankönyvírás terén pedig Magyarországon a legnagyobb rekord-dal szolgált, mert több, mint száz tankönyvet írt össze, amelyek a legerősebb kritikák tüzen keresztül országszerte használtak.

Mint tanító egyike a legjobb módszerészeknek és jászva tanítóknak. Ennek bizonyágul szolgálhat az ő igazgatása alatt álló és 14 tanítónővel bíró murányi-utcai elemi leányiskola, a hol 495 tanuló között 112 kitiűő, 113 jeles, 136 jó, 72 elégséges és csak 9, tehát az ősszétszámnak 1/3 százáleka elégtelen osztályzat.

Társadalmi állásában való közmegebecsülését mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a főváros egyik legnevesebb dalkörének, a Lyrának elnöke és annak május havában felszentelt zászlójának

neje Virág Anna tanítónő a zászlóanyja, ami két-százalékos eddigelőt talán egyedül álló tény, hogy tanítónő legyen a zászlóanyja. Ez mind csak a környező szeretet tanúsága.

Minden kartársra íránt szerető kartárs, de kérhetetlenül szókimondó és a maga javának érdekében egyeket hajhászni nem tudó nyakas szé-lye. Hajdanta csengő parohak között jó cimborá, ma velem együtt bölcselkedő bácsi.

Vendéget tárt karokkal és uriasan kell fogadni. É végből 1893. év aug. 14-én a reggeli vonattal Sümegre mentem a barátokhoz, ahol olyan fenséges izű és ropogós husu boreceten elíett buborkat lehetett a hus mellé enni, aminőt tudtommal sehol a világban. Szerettem is én odajárni, szerettek ők is. De szerettem rezi borukat is. Még csak az volt ám jó! Nem hiába találkoztak ott néha napján Zalavármege nemes urai.

Igen, Zalavármege nemes urai, kik mindig otthon találtak magukat a sümegi kolostorban. De a nép is, amely rajongó szeretettel csüngött a sümeg-i barátokhoz, mert jó és balsorsban egyaránt osztozott velük, lelki és testi bajukban orvosló és tanácsadó barátjaik voltak.

Kötelességszerűen bejelentem a vendégem megkérve avikarist, hogy ő is látogasson meg. Ő azonban a nagy elfoglaltságra való tekintetből szüretre ígerte meg látogatását, amikor hívas nélkül is megjön.

(Folyt. köv.)

— **Disznópásztorból falusi kántor.** Fenn-tartással közöljük a Vasvármegyei híradása nyomán a következő érdekes esetet: Stridó, zalamegyei községben egy egészen műveletlen fiatal disznópásztort választottak meg kántor-tanítónak. A választás előtt pályázat volt kiírva és az állásra jelentkezett több ökleves kántortanító, de jelentkezett egy stridói földmives fia is, a disznópásztor. Ez a pályázó azon a címen tartott igényt a kántortanítói állásra, hogy három elemi elvégzése után a varasdi Ferencrendű barátoknál mint disznó-éltető szolgált és itt a miséken az orgonát is fújtatták vele. Megtanult orgonálni, de a magyar nyelvet elefejtette. A barátok szolgálatából később kocsisnak szegődött el egyik varasdi gazdához. Az itt szerzett nagy tapasztalatokkal végül most hazatért és pályázott a meghirdetett állásra. Hogy biztosabb legyen a dolgában, megkérte az egyik stridói paraszt leányának kezét, hogy még inkább legyen párfogója. A stridói atyafiak meg is választották a disznópásztort. Azzal magyarázták az ökleves kántortanítók mellőzését, hogy a disznópásztor nyomorék és így más munkára nem igen alkalmas.

— **Jönnek a huszárok.** Lapunk mult számában megírtuk, hogy a karinthiai 6-ik számú huszárezred Muraszombat környékén gyakorlatot, ha megfelelő gyakorlóteret találnak. Ugy látszik, a kiküldött tiszt mégis itt Muraszombat környékén talált kedvezőbb területet, mert a hadtestparancsnoksg már értesítette a vármegyei alispánját, hogy a huszárok Muraszombaton és környékén lesznek elszállásolva. De nemcsak a csillagó huszárokban fogunk gyönyörködni, hanem lesz résznök nek szülőiük szürke vadászbán is, akik szintén erre járnak majd, s kerekpáros osztályuk Muraszombaton lesz elszállásolva. A gyakorlatok augusztus 5-től 12-éig tartanak.

— **Baleset a vasuton.** Szerdán délután a Körmentől 1 órákor Muraszombat felé közeledő személyvonat egyik II. osztályú fülkéjében utazott Keményfi József biztosítási hivatalnok. Emberi dolog történt meg vele. Valami olyan inger érzett, ami ellenállhatan erővel hajította őt ama bizonyos diszkrét hely felé, amely jelenleg a muraszombati vonalon közeledő I. és II. osztályú kocsihoz csak nagy ritkán van. Ezután a körülírás után minden utas, aki erre mifelénk jár, tudja már, hogy miről van szó. Keményfi arca halálsápadt lett, verejték gyöngyözött rajta. A szakaszban ülők száznaköze néztek és vigasztalták a pörül járt embert, hogy mindjárt megáll a vonat, akkor átszállhat egy III. osztályú kocsiába, ahol módjában lesz megkönynyebbülni. Péterhgy-Tótkeresztur állomáson azután sietve rohant ki a kocsiából, s mert a vonat csak 1 percig állt és mert a dolog egyébként is időfelett sürgős volt, futva ment a legközelebbi III. osztályú kocsihoz. Am esett az eső, a lepcső sikos volt, s Keményfi a nagy igyekezetben megcsuszott, s nemcsak jobb lábszáráról jött le egészen a bór, hanem egész kellemetlenség is érte őt... Ime így fejt az utazás a mai modern korban, egy vicinálison, mely meggyorsított tempóban is 3 óra 10 percig tesz meg 73 kilométer utat. Így járnak az utasok azokban a tűzre való kocsiokban, amelyeket lehetne jártni — ha már muszáj egyáltalán ezekkel kinözni az utazó közönséget — rövid felőráz vagy egyórás vicinálison, de nem olyanokon, amelyek amikor legjobban haladnak is, 3 óráig csinálják meg az utat. Ennyi idő alatt a legtöbb embernek, különösen asszonyoknak, gyerekeknek, feltétlenül szüksége van illem helyre. A leszállás bajos meg nincs is idő rá, különösen ha az egyedül használható személyvonat utazunk. Keményfi ur balesete intő példa lehetne a kocsisintézőségnek. A vicinális társaságnak pedig ugyancsak jó volna tördődni a dologgal, mert neki meg érzékeny kárt okoz a máv. Nemrégén láttuk, mikor egy urinó, aki a gyorsvonat I. osztályából szállt le, miután végig járta a vicinális minden I. és II. osztályú kocsiját, a III.-ra váltott jegyet magának.

— **Dagad a Mura.** Ez a rettenetes időjárás, amelynek immár katazstrofiális jelentősége van, hatalmasan megduzzasztotta folyóinkat. A Murában oly magas a víz, hogy már évek óta nem észlelték akkora vizet. A még nem szabályozott részekben már kiöntött, de még eddig nagyobb kárt nem tett.

— **Tolnai Világlap** kedvezménye, a Lexikon II. kötete — aki arra jogot tart — átvethető Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombaton.

— **A tűzoltók mulatsága.** Serényen folynak az előkészületek a tűzoltók nyári mulatságára. Most küldötték szét a meghívókat, amelyeknek szövege a következő:

A muraszombati önk. tűzoltó-egylet saját felismerésére 1913. augusztus 3-án a gesztenyész ligetben konfetti és szerpentin csatával egybekötött zártkörű játékcélú táncvigalmat rendez. Belfeltér-díj: Személyjegy 1 korona. Egyenruhás bajtársak belfeltér díj felét fizetik. Kezdeté délután 4 órákor. Felülvezetéseket köszönhetően fogadunk és hirlapilag nyugtadjunk. Kedvezőten idő esetén a mulatság a Dobrai szálloda összes helyiségében lesz megtartva.

Aki esetleg tévedésből meghívót nem kapott volna és ilyenre igényt tart, forduljon Ruzsa Ferencz parancsnokhoz.

— **Foghuzás falun.** A falusi doktorhoz beállít egy paraszti ember. Rettenetesen fájlalja a fogát, azért jött tehát, hogy a doktor ur kivége.

Az orvos elő is szedi az asztaliókból a régen nem használt foghuzó szerszámot s hozzákezd a foghuzáshoz, ami persze nem megy könnyen. Hosszas és a parasztra nézve fájdalmas fáradozás után sikerült letörnie a fog koronáját.

— Ugy la! — mondja meglegedetten a pácienshez — ez sikerült! Most már csak menjen be a városba. A gyökéret már a városi doktor is ki tudja húzni. Az a könnyebbik fele. Isten áldja meg barátom!

— **Imaházavatás Berkeházán.** A tótkereszturi anyagyűlékezethez tartozó Berkeháza főgyűlékezett megható áldozatkészséggel imaházat épített és két harangot szerzett, hogy ezental a tótkereszturi missziói segédlelkész évente néhány-ször odahaza tarthasson nekik istentiszteletet. Az imaházat és harangokat ma, július 27-én avatja föl Kapi Béla körmenői lelkész, a domonkosfai és tótkereszturi lelkészek közreműködésével.

— **A postaügynökség a járásban.** Murahalmos községben 1913. augusztus 1-én postaügynökség lett életbe, mely bárhova szülő levélpostai küldeményeket, továbbá csak belföldre, Ausztriába, Bosznia és Hercegovinába és Németországba szülő pénzküldemények és csomagok felvételével, továbbításával, leadásával és bárhova szülő utalvány, nemkülönbön postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével lesz megbízva. A postaügynökség vezetését Titán Iván murakalmosi tanító vette át.

— **Fiuinternátus Szombathelyen.** Harmadik éve fönálló intézetben vidéki tanulók kellemes otthont találnak teljes ellátással, állandó figyelmű és tanulmányi felügyelettel. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Tessék prospektust kérni (Szily János-utca 24. sz.)

— **Csontképződési** és fogzási nehézségeket nem szenvedt át a csecsemők, kinél az elválasztás pillanatától kezdve a Phosphatine Faliertes-t használják tápszer gyanánt. Ma már minden gondos anya egyetlen óhajátása gyermekét az elválasztás idejéltől kezdve csakis e világhírű kitünő gyermektápszerrel etetni, mert a Phosphatine Faliertes nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, 1 doboz 3 kor. 80 fill. minden gyógytárban.

— **Működnek a betörők.** Szombathelyen a Kisfaludy-utca 3. szám alatt házbán lakik Sárkányi Ferenc államvasuti ellenőr, Fliszár János a Muraszombati Takarékpénztár választmányi elnökének veje, aki egy héttel ezelőtt családjával együtt nyaralni ment. Az ellenőr Cirkvenicában van, felesége pedig itt tartózkodik a gyermekekkel Muraszombaton. Az ellenőr megírte barátját, Harcz János államvasuti ellenőrt, akinél a lakás kulcsait hagyta, hogy távolléte alatt olykor-olykor nézzen el a lakásba. Harcz János tegnap eleget tett a baráti megbízatásnak és megjelent Sárkányi lakásán, hogy a szobákat kiszéllőztesse, mikor is megdöbbenve látta, hogy a lakásban betörők jártak. A lakás ajtaja nyitva s a szekrények felfeszítve voltak a szobában. Harcz nyomban jelentést tett a rendőrségnek, mely a vizsgálat során megállapította, hogy a betörők a szekrényekben elhelyezett összes ezüstnemezőt ellopták. A rendőrség lázasan keresi a tetteseket, mert eddig még semmi nyom sincs arra nézve, hogy kik követhették el a betörést.

— **A minap történt,** hogy az egyik kisebb helybeli vendéglő tulajdonosát hívatta az étterem egyik vendége, egy utazó, és melatlankodva mondja:

— Nézze kérem, ez mégis csak skandalum, ebben a levelesben három légy van...

A vendéglős ránéz a vendégre, aztán a levelesre és csodálkozó szemekkel mereszte kérdi:

— Hát a negyedik elrepült...?

— **A középiskolák reformja.** Jankovich Béla kulturminiszter az ősz folyamán egy reformtervet küldte a nyilvánosság elé. Ugyanis az a szándéka, hogy a mai középiskolai oktatást, melyteljességgel rossznak tart, mert az, szerinte, nem felel meg többé a mai modern és praktikus kor követelményeinek, egészében reformálja, átalakítsa. — Azt akarja, hogy a holt formák és szabályok helyett az érzelhető és szemléltető tanítás honosodjék meg, s a memória túlterhelése helyett a gondolkodást fejlessék ki s a képességet, amely föl tudja fogni a lényegét, a tényt. Az alsóosztályokban csak napi három, a felsőbb négy osztályban pedig napi négy óra volna a tanítási idő. A latint az alsóbb négy osztályból kiküszöbölnek és csupán a négy felső osztályban tanítanak. De az első gimnáziumban megkezdődne nek már a német nyelv tanítása, amelyre, mint gyakorlati és hasznos ismeretet a miniszter igen nagy súlyt kíván vetni. A németet sem grammatikából tanítanak, hanem élő beszéddel. A természetudományokat kizárólag a felső osztályokban tanítandó a miniszter és rendkívül nagy súlyt vetne a magyar történelem tanítására.

— **Büntető eljárás 200 korosmáros ellen** A »Fogadó« című lapból vesszük át az alábbi közleményt: Aradon és környéken 200 korosmáros ellen indítottak eljárást azért mert az illetők részben gondatlanságból, részben tudatlanságból nem függesztették ki italmérségi helyiségükben a törvény által előírt **»Börtvényfotásb»** randleletei-falitáblát és ezért a legkisebb büntetés **100 korona.** Jó akarattal hívjuk a fentiekre fel vendéglősökönk szíves figyelmét és egyuttal tudatjuk, hogy a fenti randleletet tartalmazó falitábla Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat 1 koronáért kapható.

— **A Divat Ujság** minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyed-évre postán való szétküldésben, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú háiban van.

— **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyeszülete muraszombati fiókjának vezetősége** ez uton is figyelemzeti tagjait, hogy nyugdíj járulékaikat minden hónap első vasárnapján délután 2 és 3 óra között a Turk József »Magyar királyi vendéglő« c. céllra fenntartott helyiségben fizessék be. Különbösen figyelemzetenek ama hátralekösök, kik külön felszólítást is kaptak már, hogy annál is inkább tegyenek e felhívásnak eleget, mert mulasztás esetében megszűnik tagsági igényük és eddigi befizetéseiket is elvesztik.

— **Kérem** fizesse elő a pártoktól és kormánytól független legtaralmasabb, legnövösöbbs Budapesti naplapot »Az Ujság«-ot. Előfizetési ára: Egy hónapra 2 K 40 fill., negyed évre 7 K, fél évre 14 K, egész évre 28 K. Nyáron át minden-névé utána küldjük Az Ujságot még akkor is, ha naponként változtatja tartózkodási helyét. Cím: »Az Ujság« kiadóhivatala, Budapest VII. kerület, Rákóczi-ut 54.

Szerkesztői üzenetek.

Harlekin. Névtelenül beküldött cikkét — ismert eleinkhez képest — még akkor sem közöl-nék, ha az a kívánt mértékét megútné. Irása azonban arra enged következtetni, hogy tudna írni. Tessék tehát jobb dolgot produkálni és a saját neve alatt beküldeni. Higgye meg kérem, tisztelt Harlekin, hogy az íródalommal való foglalkozást nem kell eltöltni, az nem szegény.

v. O. I. Vashidegkut. A szép verset köszönjük. Erre a számrá elkésett már. Majd jövőre.

2189/1913. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

A muraszombati kir. járásbírószág, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Ritscher Samu végrehajtónak Kousz Iván végrehajtást szenvedett elleni hátralekés 9 kor. 20 fill. végrehajtás kérési, 17 K 30 árverés kérési, 18 kor. 20 fill. árverés megkísérlési és 14 kor. 30 fill. jelen kérvényezési költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ezen kir. járásbírószág, mint telekvi hatóság területén levő nevezett végrehajtást szenvedőnek a barkói 19. sz. tjkvben A l. 5sor 408 hrsz. ingatlanból B. 3 alatti 1/2-ed rész jutalekára 39 kor., az u. o. 308. sz. tjkvben A l. 1 sor 45 b hrsz. 95. házsz. alatti ingatlanból B. 3. alatti 1/2-ed rész jutalekára 332 kor., az u. o. 347. sz. tjkvben A 2 sor 497 hrsz. ingatlanból B. 5. alatti 1/3-ad rész jutalekára 17 kor., az u. o. 447. sz. tjkvben A 1 sor 301. hrsz. ingatlanból B. 6. alatti 1/4-ed rész jutalekára 165 kor., az u. o. 593. sz. tjkvben A 1 sor 180 hrsz. alatti 1/4-ed rész jutalekára 126 kor., az u. o. 696. sz. tjkvben A 1 sor 147 a/2 hrsz. ingatlanból B. 1. alatti 1/2-ed rész jutalekára 18 kor., az u. o. 641 sz. tjkvben A 1 sor 496 hrsz. ingatlanból B. 1 alatti 1/2-ad rész jutalekára 49 kor., az u. o. 642. sz. tjkvben A 1 sor 494. hrsz. egész ingatlanra 5 koronában megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltek s arra határnapul

1913. augusztus hó 14-ik napjának

d. e. 9 órája Barkóc községházához kitiizetik azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan a kikiáltási ár 1/2-ed illetve 2/3-ad részén alul eladatni nem fog.

Bánatpénzül leendő a fentebb említett ingatlan kikiáltási árának 20%.

Árverezni szándékozők tartoznak a bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezeihez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni és az árverés eredményeként beígért legmagasabb összeg után a bánatpénzt 20%/-nak megfelelőleg nyomban kiegészíteni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5% kamatokkal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Árverési hirdetmény kibocsátásával igyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekvi hatóságnd és Barkóc községházánál megtekinthetők.

Az árverés a fenti tjkvben feljegyzendő.

Muraszombat, 1913. június hó 7. A kir. bíróság mint tkvi hatóság

Schweitzer sk. kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Neszményi Dénes, tlkvezető.

387/1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. illetőleg az 1908. évi XLI-ik tcz. 19. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a muraszombati kir. járásbírószágnak 1912. évi Sp. II. 58 3. számú végzése következtében dr. Vályi Sándor ügyvéd, muraszombati lakos javára 672 K 37 fill. s jár. erejéig 1912. év március hó 14-én fogantatott biztosítási végrehajtást utján le- és felülfoglalt és 1100 koronára becsült következő ingóságok, u. m. épületfa, kocszin, borju, szecska metsző, hidas és sertések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a muraszombati kir. járásbírószág 1912-ik évi V. 112. számú végzése folytán 672 K 37 fill. tőkekövetelés, és járulékaikkal még hátralévő követelését és járuléka erejéig Tótkeresztur községben végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására

1913. évi július hó 28-ik napjának

délelőtti 10 órája határidőül kitiizetik és ahhoz a venni szándékozők ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az előírt árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tcz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Muraszombat, 1913. július 14.

SZABADFY JÓZSEF,
kir. bir. végrehajtó.

2619/1913. tlkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Muraszombati takarékpénztár végrehajtónak Zauneker Károlyné végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekvi hatósága végrehajtási árverést 2800 kor. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a muraszombati kir. bíróság, mint telekvi hatóság területén levő a Muraszombat községben fekvő s a muraszombati 842. sz. tjkvben 1 sorsz. alatt felvett 154 a/1 hrsz. 142. házsz. belsőlegre 955 hrsz. kikiáltási árban. Az árverést

1913. évi szeptember 19-ik napjának

délelőtti 9 órákor a telekvi önkormányzat hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár (felénél) kétharmadnál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverezni szándékozők kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20%/-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában meghatározott arányammal számított óvadékképes értékpapirokban a kikiáltótnak letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letéthez helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kikiáltótnak átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. t. cz. 147, 150, 170. §§. 1908. XL. t. cz. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908. LXI. t. cz. 25. §.)

Muraszombat, 1913. július 11. A kir. bíróság mint telekvi hatóság,

Szentkirályi s. k. jegyző.

A kiadmány hitelül:

Szakonyi, telekvezető.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejár annak szives megújítását.

ETERNIT PALA

csak akkor valódi, ha minden lap

„ETERNIT“

törv. bejegyzett szóvédjeggyel van megjelölve.

KERÜLETI ELÁRUSÍTÓ:
Kohn Lipót Muraszombat.

Tolnai Világlap

REGÉNY KÖNYVTÁRA kedvezményes kiadás, egész vászonkötés. Bolti ára 3 kor. A Tolnai Világlap heti vásárlói 50 fillérért átveheti Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

Csomagolásra

tiszta ujságpapiros kapható kilónként.

Butorcsmagolásra

vegyes papir igen jutányos áron kapható

Balkányi Ernő papirkereskedésében

MURASZOMBAT.

BUDAPEST

és

KIS UJSAG

apróhirdetési levelezőlapok kaphatók

Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

DÉLVASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-T. MURASZOMBAT.

Alaptőke
500.000 K.

Betéteket elfogad

Alaptőke
500.000 K.

betéti könyvekre, folyó- és csek-k számlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. A tőkeamat adót az intézet viseli. Nagyobb összegű állandó betétek után

5% kamatot fizet.

Leszámitol üzleti és magán váltókat, kötelezvényeket és mindennemű követeléseket kezesseg, telekvi bekebelezés alapján a legjutányosabb feltételek mellett.

Jelzalog és törlesztés kölcsönöket folyósít földbirtokra és házakra.

Községi és közkölcsönöket folyósít. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket. Bevált szelvényeket és sorsolt értékpapirokat. Óvadéku értékpapirokat kölcsönöz. Örszre és kezelésre elfogad értékeket. Elvállalja földbirtokok parcellázását. A bel- és külföld bármely piacára átutalásokat eszközöl.

A takarékpénztári és banküzlet körébe tartozó minden megbizást elfogad.